

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. K povahe jednorazového vyrovnania

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžsk/34/2017 zo dňa 26. 9. 2018

2. Porušenie zásady dvojinštančnosti konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/133/2017 zo dňa 27. 9. 2018

3. Pohľadávky v reštrukturalizácii – k vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu a súkromnoprávneho vzťahu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžf/21/2016 zo dňa 27. 9. 2018

4. Náhrada škody za prietahy v konaní, v dôsledku ktorých došlo k navýšeniu úrokov z omeškania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/16/2018 zo dňa 18. 10. 2018

5. Omeškanie zamestnávateľa so splnením nároku na náhradu mzdy

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/69/2018 zo dňa 24. 4. 2019

6. K prihliadnutiu na negatívne následky v osobnom živote spoločníkov právnickej osoby pri posudzovaní nemanjetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci

Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/23/2019 zo dňa 11. 12. 2019

7. Nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu o uložení pokuty za neoprávnený odber plynu

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/7/2017 zo dňa 18. 10. 2018

8. K nároku na materské v súvislosti s prácou vykonávanou mimo pomeru, z ktorého tento nárok vznikol

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 28Sa/14/2019 zo dňa 15. 10. 2019

9. Zrušenie spoločnej domácnosti a prebiehajúce rozvodové konanie nie sú závažnými dôvodmi pre zrušenie BSM

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/220/2017 zo dňa 28. 3. 2018

10. K podpisu sprostredkovateľskej zmluvy na predaj nehnuteľnosti v BSM len jedným z manželov

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/355/2017 zo dňa 25. 1. 2018

11. Trestný čin usmrtienia vs. trestný čin neposkytnutia pomoci v súvislosti s neposkytnutím potrebnej starostlivosti chorému rodičovi zo strany dieťaťa

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4To/23/2014 zo dňa 23. 10. 2014

12. K rozhodovaniu o výživnom, keď je rodič povinný poskytovať výživné viacerým deťom

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 26CoP/40/2018 zo dňa 27. 11. 2018

13. K napadnutiu starostu obce pri doručovaní písomnosti v súvislosti so znakmi skutkovej podstaty útoku na verejného činiteľa

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10To/28/2016 zo dňa 16. 11. 2016

14. K odvolaniu proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré zaniklo uplynutím času

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6CoP 27/2018 zo dňa 31. 5. 2018

15. K zákonným podmienkam pre zmenu účastníkov exekučného konania a k postupu súdu v prípade naplnenia týchto podmienok

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/104/2017 zo dňa 19. 10. 2017

1. K povahe jednorazového vyrovnania

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžsk/34/2017 zo dňa 26. 9. 2018

Anotácia:

Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodla, že sťažovateľka, manželka poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku choroby z povolania, nemá nárok na doplatok jednorazového vyrovnania. Zamestnávateľ oznámil pravdepodobný vymeriavací základ, v ktorom bola zahrnutá aj jednorazová odmena za dlhoročnú prácu, v súlade s platnou kolektívnou zmluvou. Z dôvodu, že uvedená jednorazová odmena za dlhoročnú prácu nespĺňa definíciu mzdy podľa § 118 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, nebol zamestnávateľom určený denný vymeriavací základ správny, a preto prvoinštančný orgán požiadal zamestnávateľa o prepočet DVZ bez zarátania vyplatenej jednorazovej mzdy. Na odvolanie sťažovateľky žalovaný – Sociálna poisťovňa – ústredie rozhodnutím odvolanie sťažovateľky zamietol a prvoinštančné rozhodnutie potvrdil. Sťažovateľka sa návrhom o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom vo výške XX eur, domáhala na okresnom súde náhrady škody – nároku na výplatu správnej výšky zákonnej dávky jednorazového vyrovnania, ktorý okresný súd rozsudkom zamietol z dôvodu, že nezistil nesprávny postup Sociálnej poisťovne, a to tak zo strany pobočky, ako ani zo strany ústredia. Sťažovateľka podala proti preskúmanému rozhodnutiu v zákonnej lehote správnu žalobu, ktorej krajský súd nevyhovel. Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, najvyšší súd ju zamietol.

Právna veta:

Poskytovaním jednorazového vyrovnania sa odškodňuje poškodenie zdravia v rozsahu, ktorý nezakladá nárok na úrazovú rentu a jeho účelom je pomôcť poškodenému prispôbiť sa zmeneným zdravotným, prípadne pracovným podmienkam. Pri určovaní sumy jednorazového vyrovnania sa vychádza z ročného vymeriavacieho základu poškodeného. Z ustanovenia § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, ktoré druhy odmien za vykonanú prácu možno zohľadniť pri určení vymeriavacieho základu. V § 138 ods. 2 toho istého zákona sú taxatívne vymedzené plnenia, ktoré do vymeriavacieho základu zahrnúť nemožno. Medzi plneniami, ktoré sú takto z výpočtu vymeriavacieho základu vylúčené je výslovne uvedené aj plnenie poskytnuté zamestnancovi zamestnávateľom po skončení pracovného pomeru.

Kasačný súd prioritne musí vyjadriť súhlas s názorom krajského súdu, že suma vo výške XX, vyplatená nebohému manželovi sťažovateľky v súvislosti so skončením pracovného pomeru, nemá atribúty mzdy stanovené v Zákonníku práce, ale ide o jednorazovú odmenu za dlhoročnú prácu, ktorej výplata a podmienky sú upravené v kolektívnej zmluve zamestnávateľa.

Právna oblasť: Právo sociálneho zabezpečenia

Právny inštitút: Vymeriavací základ

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 461/2003 Z. z. – § 138 ods. 1 a ods. 2

2. Porušenie zásady dvojinštančnosti konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/133/2017 zo dňa 27. 9. 2018

Anotácia:

Prípustnosť dovolania v zmysle §420 písm. f/ CSP odôvodnili žalobcovia tým, že právne posúdenie súdom prvej inštancie bolo nesprávne a odvolací súd vec posúdil po právnej stránke inak (v rozpore s pravidlami o dvojinštančnosti konania) a právne nesprávne, a teda im neumožnil vyjadriť sa k inému právnomu posúdeniu odvolacím súdom, na základe čoho im odňal právo namietať správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde. Odvolací súd založil svoj právny názor na iných právnych záveroch než súd prvej inštancie. Právne posúdenie platnosti disimulovaných právnych úkonov považujú za nesprávne z dôvodu, že odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie zo správnych skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery, keď na daný skutkový stav aplikovali nesprávne ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj napriek tomu, že zastreté právne úkony v danej veci nemožno posúdiť ako platné právne úkony pre absenciu obligatórnych náležitostí a pre nedostatok písomnej formy

Právna veta:

K námietke porušenia zásady dvojinštančnosti konania odvolacím súdom z dôvodu, že odvolací súd vec posúdil navyše po právnej stránke inak (v rozpore s pravidlami o dvojinštančnosti konania), dovolací súd uvádza nasledovné. O spomínanú vadu konania by sa jednalo len v takom prípade, ak by odvolací súd (viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, § 383 CSP) dospel k odlišným skutkovým zisteniam než súd prvej inštancie bez toho, aby dokazovanie sám zopakoval. Odvolací súd však rozhodol vo veci po právnej stránke, ako aj po skutkovej stránke na základe totožných dôvodov ako súd prvej inštancie (viď najmä bod 27. rozhodnutia odvolacieho súdu), majúc za to, že na vec bolo potrebné aplikovať najmä ustanovenie § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď mal za preukázaný právny záujem žalobcov 1/ a 2/ na určení ich vlastníckeho práva a založil svoj právny záver o zamietnutí žaloby rovnako ako súd prvej inštancie na tom, že uzatvorené darovacie zmluvy ako zastreté právne úkony (simulované) sú neplatné právne úkony z dôvodu absencie vôle účastníkov previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalovanú bezodplatne a disimulované právne úkony, t. j. uzatvorené kúpne zmluvy sú platné, keďže spolu s písomným potvrdením z 18. januára 1999 jednoznačne preukazujú dohodu o predmete, ako aj dohodnutej cene (podrobnejšie viď rozhodnutia nižších súdov). Pokiaľ by aj odvolací súd doplnil ďalšie dôvody v reakcii na odvolaciu argumentáciu žalobcov 1/ a 2/, nejde o porušenie zásady dvojinštančnosti konania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Prípustnosť dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 420 písm. f)

3. Pohľadávky v reštrukturalizácii – k vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu a súkromnoprávneho vzťahu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžf/21/2016 zo dňa 27. 9. 2018

Anotácia:

Najvyšší súd SR rozhodoval o preskúmaní zákonnosti viacerých rozhodnutí žalovaného (Finančné riaditeľstvo SR) konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku krajského súdu tak, že rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prejednáwanej veci bolo základným žalobným dôvodom de facto tvrdenie, že pohľadávky správcu dane na vyčíslené sankčné úroky a úroky z omeškania za nezaplatenie dane z príjmov predstavujú príslušenstvo pohľadávok (v ponímaní občianskoprávneho inštitútu), ktoré boli známe v čase začatia a reštrukturalizácie a včas uplatnené. Ak k uplatneniu príslušenstva nedošlo v zákonom stanovenej lehote podľa § 120 ods. 1 ZKR, právo na jeho vymáhanie zaniklo schválením reštrukturalizačného plánu. Krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil bez toho, aby sa vysporiadal s argumentáciou žalovaného, že predmetné úroky z omeškania a sankčné úroky vznikli ako samostatné pohľadávky verejnoprávnej povahy až v priebehu reštrukturalizácie a sú prednostnými pohľadávkami.

Právna veta:

Zákomom č. 377/2016 Z. z. bolo od 1.3.2017 doplnené ust. § 120 ods. 2 ZoKR o text „Vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih vzniku práva na plnenie podľa §488 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia. Vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.“ Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 377/2016 Z. z. podnety aplikačnej praxe signalizujú, že „starý dlh“ a „nový dlh“ dlžníka nie je úplne jasne rozlíšiteľný. Na rozdiel od konkurzu, kde vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka má za následok splatnosť všetkých záväzkov dlžníka, pri reštrukturalizácii jej povolením takýto následok nenastáva. To vedie aplikačnú prax k (síce nie častým, ale aj tak významným) nesprávnym záverom, že do reštrukturalizácie sa so svojimi pohľadávkami majú prihlasovať len takí veritelia, ktorí v čase povolenia reštrukturalizácie majú pohľadávky splatné a tie ktoré nie sú splatné sa do reštrukturalizácie majú prihlasovať ako pohľadávky, ktorých vznik je viazaný na podmienku (t. j. ako podmienené). Splatnosť pohľadávky však nie je podmienka vzniku pohľadávky a teda správny postup pre rozlíšenie „starého“ a „nového dlhu“ (v reštrukturalizácii prezentovaného inštitútom prednostnej pohľadávky) sú výlučne skutkové okolnosti vzniku pohľadávky. Preto vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih vzniku práva na plnenie (§ 488 Občianskeho zákonníka) bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia (t. j. splatnosť) a vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.

Treba pripustiť, že formulácia použitá v súvislosti so vznikom pohľadávky verejnoprávnej povahy „keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku“ nedáva jednoznačne odpoveď na určenie momentu vzniku povinnosti dlžníka, preto vyriešenie tejto otázky je úlohou súdu, ktorý je povinný poskytnúť výklad práva so zohľadnením vhodnej metódy výkladu.

Právna oblasť: Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Účastníci reštrukturalizačného konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 7/2005 Z. z. – § 120 ods. 2

4. Náhrada škody za prietahy v konaní, v dôsledku ktorých došlo k navýšeniu úrokov z omeškania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/16/2018 zo dňa 18. 10. 2018

Anotácia:

Žalobkyňa sa domáhala proti Slovenskej republike ako žalovanej náhrady škody vo výške 2 000 eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1 500 eur podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu prvej inštancie v konaní pred Okresným súdom Bratislava III a nezákonnosti rozhodnutia v exekučnej veci Okresného súdu Bratislava III. Okresný súd okrem iného žalobu zamietol z dôvodu, že nebola daná ani príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmou a označeným nesprávnym úradným postupom.

Právna veta:

Odvolačný súd sa stotožnil v celom rozsahu so závermi súdu prvej inštancie a doplnil, že žalobkyňa v konaní nepreukázala nesprávny úradný postup exekučného súdu, keď nepreukázala, že by podala sťažnosť na prietahy v konaní, o ktorých by rozhodol Ústavný súd SR. Takto nebola daná právomoc všeobecného súdu určovať, či v predmetnom konaní došlo k prietahom. Aj keď odvolací súd by dospel k záveru, že exekučné konanie by vykazovalo znaky prietahov v konaní, nie je táto skutočnosť dôvodom pre ustálenie zodpovednosti štátu za škodu. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala náhrady škody vo výške 2.000,- Eur z dôvodu nečinnosti súdu a exekútorka nebola oprávnená vydať exekučný príkaz, a preto rástli úroky z omeškania vo výške 38,98 Skk denne, pričom žalobkyňa nemohla bez exekučného príkazu istinu vo výške 15.590,- Skk poukázať exekútorke a následne oprávnenému, súd prvej inštancie správne konštatoval, že medzi vzniknutou škodou a postupom súdu neexistuje príčinná súvislosť. Žalobkyňa v exekučnom konaní ako povinná mala povinnosť zaplatiť pohľadávku, ktorá povinnosť jej vznikla a trvala bez ohľadu na rozhodnutie súdu o námietkach proti exekúcii. Žalobkyňa sama zavinila začatie exekučného konania tým, že si nespĺnila povinnosť vrátiť požičané peňažné prostriedky v dohodnutom čase, a to ani po právoplatnom rozhodnutí súdu prvej inštancie. Odvolací súd dodal, že žalobkyňa proti platobnému rozkazu podala odpor oneskorene, následkom čoho nadobudol právoplatnosť. Žalobkyňa v konaní nepreukázala nesprávny úradný postup, ani nezákonné rozhodnutie súdu.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 514/2003 Z. z. – § 5, § 9

5. Omeškanie zamestnávateľa so splnením nároku na náhradu mzdy

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/69/2018 zo dňa 24. 4. 2019

Anotácia:

V intenciách odvolacieho súdu sa okresný súd zaoberal otázkou, či je žalovaná v omeškaní so zaplatením priznanej náhrady mzdy a či jej prináleží úrok z omeškania. Poukázal na to, že v rozhodovacej praxi súdov je nejednotnosť v rozhodovaní v priznávaní, resp. nepriznávaní úrokov z omeškania, čo strany prezentovali predkladaním rozhodnutí, ktorými neboli úroky z omeškania priznané.

Právna veta:

Právo na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru môže preto vzniknúť najskôr odo dňa, keď zamestnanec oznámi zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby bol ďalej zamestnávateľ. Pri náhrade mzdy ide nepochybne o uspokojenie peňažného nároku, ktorý zaniká splnením, pričom účastník je povinný nárok druhého účastníka uspokojiť včas a riadne. K omeškaniu zamestnávateľa so splnením nároku na náhradu mzdy dochádza aj v tom prípade vtedy, ak nárok včas a riadne nesplní. Omeškanie nastáva uplynutím času určeného na plnenie, t. j. ak zamestnávateľ neposkytne plnenie zamestnancovi najneskôr v posledný deň splatnosti nároku. Čas plnenia môže byť predovšetkým dohodnutý účastníkmi, môže však byť ustanovený aj právnym predpisom.

Z ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce vyplýva, že náhrada mzdy je rovnako ako mzda splatná pozadu za mesačné obdobie (ak v podnikovej kolektívnej zmluve alebo pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie), a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. K omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru dochádza preto u jednotlivých náhrad miezd spravidla za ten, ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Neplatné skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 311/2001 Z. z. – § 79, § 119

6. K prihliadnutiu na negatívne následky v osobnom živote spoločníkov právnickej osoby pri posudzovaní nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci

Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/23/2019 zo dňa 11. 12. 2019

Anotácia:

Predkladané rozhodnutie bolo vydané v spore iniciovanom právnickou osobou o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci; žaloba bola podaná po rozhodnutí Ústavného súdu, ktorým bolo konštatované porušenie práva právnickej osoby na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Súd prvej inštancie právnickej osobe priznal náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že vznik nároku a jeho priznanú výšku odôvodnil aj stresom, depresiou, frustráciou a neistotou, ktorá v dôsledku dlhotrvajúceho sporu vznikla spoločníkom, resp. osobe vykonávajúcej funkciu štatutárneho orgánu právnickej osoby.

Proti rozhodnutiu podala žalovaná odvolanie, v ktorom namietala, že v prípade posudzovania nároku na nemajetkovú ujmu právnickej osoby nemožno vychádzať z vnútorných duševných stavov jej majiteľov či štatutárov, pretože právnická osoba samotná je fiktívny konštrukt, ktorý z povahy veci nemôže mať nijaké pocity či vnútorné stavy. Pri určovaní nemajetkovej ujmy sa u nej teda môže vychádzať len z poškodenia dobrej povesti. Krajský súd Nitra však s týmto názorom nesúhlasil a výslovne uviedol, že aj psychické stavy majiteľov a štatutárov právnickej osoby vyvolané zásahom treba pri priznávaní nemajetkovej ujmy zvažovať, a to zvlášť vtedy, keď ide o spoločnosť fakticky tvorenú jediným spoločníkom a konateľom.

Právna veta:

Samotná nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného. Jej negatívne následky môžu ovplyvňovať napríklad česť, vážnosť, povesť, súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy a spoločenské postavenie poškodeného. Pokiaľ je poškodený subjekt právnickou osobou, ktorá svoje konanie uskutočňuje prostredníctvom orgánov tvorených fyzickými osobami, je potrebné negatívne následky do osobného života spoločníkov a členov štatutárnych orgánov posudzovať ako jedno z kritérií, ktoré má vplyv na vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Keďže v danej veci bol žalobca právnickou osobou, ktorá bola tvorená jediným spoločníkom a mala jediného konateľa, pričom išlo o totožnú osobu, bolo správne, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadal na pocity dlhoročného stresu, depresie, frustrácie a neistoty a straty dôvery, že obchodná kauza bude pred súdom dovedená k spravodlivému koncu, tejto osoby.

Právna oblasť: Občianske právo, Správne právo, Zodpovednosť pri výkone verejnej moci

Právny inštitút: Nemajetková ujma spôsobená pri výkone verejnej moci

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 514/2003 Z. z. – § 17 ods. 2, 3, 4

7. Nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu o uložení pokuty za neoprávnený odber plynu

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/7/2017 zo dňa 18. 10. 2018

Anotácia:

Žalobca podal žalobu na preskúmanie rozhodnutia SOI, ktorým čiastočne zmenila prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Krajský súd konštatoval, že ak prvostupňový správny orgán tvrdil porušenie povinnosti žalobcom alebo tretou osobou (vyplýva to z výroku prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu) bolo potrebné uvedené porušenie spoľahlivo preukázať, resp. k tomu vykonať riadne dokazovanie, čo v danom prípade nebolo zrealizované. Súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil SOI na ďalšie konanie. SOI podala kasačnú sťažnosť, ktorej najvyšší súd nevyhovel.

Právna veta:

Kasačný súd sa stotožňuje s tvrdením krajského súdu v tom smere, že samotná žalovaná uvádza, že nebolo možné zistiť ako presne prebiehal skutok, čo malo vplyv na odôvodnenie výšky pokuty. Aj napriek tomu, že v danom prípade išlo o objektívnu zodpovednosť, musí byť preukázané, že zabezpečenie určeného meradla plynu proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené, resp. poškodené počas merania. Za takejto skutkovej situácie, pokiaľ sa nepreukáže, že zabezpečenie meradla plynu nebolo poškodené iným spôsobom, bude úlohou správneho orgánu zvážiť príslušné kritériá pre uloženie sankcie, napr. sociálne hľadisko a pod. a nie je potom vylúčené i prípadné uloženie sankcie správnym orgánom na spodnej hranici príslušnej sadzby (napr. 100,- eur).

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Neoprávnený odber plynu, preukazovanie zodpovednosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 251/2012 Z. z. – § 82, § 92 ods. 1
71/1967 Z. z. – § 32 ods. 1, § 47 ods. 3

8. K nároku na materské v súvislosti s prácou vykonávanou mimo pomeru, z ktorého tento nárok vznikol

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 28Sa/14/2019 zo dňa 15. 10. 2019

Anotácia:

Krajský súd Žilina v predkladanom rozhodnutí ponúka upresňujúci výklad podmienok vzniku nároku na materské, a to predovšetkým vo vzťahu k poistencom, ktorým by mal nárok vzniknúť po prevzatí dieťaťa do starostlivosti. Zo skutkového hľadiska rieši prípad otca, ktorému Sociálna poisťovňa odmietla poskytnúť materské, keď v súvislosti s nástupom na rodičovskú dovolenku so svojím zamestnávateľom uzatvoril zmluvu, na základe ktorej pre neho vykonával pracovnú činnosť odlišnú od tej, ktorá mu založila nemocenské poistenie rozhodujúce pre vznik nároku na materské.

Otec sa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne bránil správnou žalobou. Namietal, že starostlivosť o dieťa podľa zákona o sociálnom poistení sa musí posudzovať rovnako, ako „riadna starostlivosť“ v zmysle zákona o rodičovskom príspevku. Krajský súd Žilina však súhlasil so Sociálnou poisťovňou a upozornil, že aby poistencovi skutočne vznikol nárok na materské, musí byť on ten, kto sa osobne stará o dieťa. Materské má totiž charakter kompenzácie straty na zárobku, ktorý poistenec nemôže dosahovať práve z toho dôvodu, že svoj čas venuje dieťaťu. Výkon inej pracovnej činnosti (napr. iného druhu práce na základe samostatnej zmluvy), ktorá nie je (časovo) zlučiteľná so starostlivosťou o dieťa, teda vzniku nároku na materské bráni.

Právna veta:

- I. Podľa názoru správneho súdu je potrebné rozlišovať medzi termínom „riadna starostlivosť v zmysle zákona o rodičovskom príspevku“ a „starostlivosť v zmysle zákona o sociálnom poistení“. Táto diferenciácia je odôvodnená rozdielnym charakterom jednotlivých príspevkov – rodičovský príspevok nie je nemocenská dávka, ale štátna sociálna dávka a účel tejto dávky sa odlišuje od materskej najmä v zmysle § 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení. Pojem riadna starostlivosť podľa zákona o rodičovskom príspevku umožňuje poskytovanie starostlivosti o dieťa aj pomocou inej fyzickej či právnickej osoby, čo zodpovedá účelu rodičovského príspevku, ktorým je zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa, avšak nemusí byť zabezpečená konkrétnou osobou, avšak nezodpovedá vyššie vymedzenému účelu dávky materské, na ktorú má nárok len konkrétna osoba, ktorá samotnú starostlivosť vykonáva a ktorá má z tohto dôvodu znížený príjem zo zárobkovej činnosti. Preto je potrebné trvať na tom, že starostlivosť podľa zákona o sociálnom poistení bude vykonávať tá konkrétna osoba, ktorej sa dávka materské vypláca.
- II. Podmienka stanovená v § 49 ods. 1 vyžaduje prevzatie dieťaťa do starostlivosti a starostlivosť o toto dieťa tej osoby, ktorá si nárokuje na materské. Z tohto ustanovenia síce nevyplýva, že by zákon o sociálnom poistení zakázal vykonávať prácu na základe iného pracovnoprávneho vzťahu počas poberania materského ako toho, z ktorého bol uplatnený nárok na materské, avšak podmienka prevzatia dieťaťa do starostlivosti a skutočná starostlivosť tou osobou, ktorá poberá materské, musí byť naplnená. Táto môže byť naplnená len v prípade, ak má otec dieťaťa dostatok času na túto starostlivosť, čo mu v danom prípade pracovný pomer na neskrátený pracovný čas nemôže umožňovať. Samotné zabezpečovanie skutočnej starostlivosti osobou, ktorá dieťa do starostlivosti prevzala, je možné odvodiť aj z ust. § 51 zákona o sociálnom poistení. Ak totiž dieťa prevzala do starostlivosti iná fyzická či právnická osoba ako tá, ktorá poberá materské, nárok na materské tejto osobe zaniká. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nárok na materské trvá jedine počas skutočnej a fyzickej starostlivosti o dieťa.

Právna oblasť: Právo sociálneho zabezpečenia

Právny inštitút: Sociálne poistenie, Materské

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 461/2003 Z. z. – § 49

9. Zrušenie spoločnej domácnosti a prebiehajúce rozvodové konanie nie sú závažnými dôvodmi pre zrušenie BSM

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/220/2017 zo dňa 28. 3. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané na základe žaloby manžela, ktorý sa domáhal zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov počas trvania manželstva s odkazom na závažné dôvody pre tento postup. Žalobu bližšie odôvodnil tým, že s manželkou už pomerne dlhú dobu nevedú spoločnú domácnosť, aktuálne sa rozvádzajú a on by navyše chcel na financovanie svojej podnikateľskej činnosti získať úver, ktorého poskytnutie banka podmieňuje písomným súhlasom manželky. Manželka však tento súhlas neposkytne a za daných okolností by ho od nej ani nemohol spravodlivo žiadať.

Po zamietnutí žaloby súdom prvej inštancie sa žalobca odvolal; Krajský súd Trnava však zamietavé rozhodnutie potvrdil. V rámci upresnenia podmienok pre zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva počas trvania manželstva v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozličné príklady situácií, v ktorých možno k zrušeniu pristúpiť. Zároveň však upozornil, že zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov neodôvodňuje prebiehajúce rozvodové konanie a režim oddelených domácností. Ak druhý z manželov nenakladá s majetkom v bezpodielovom spoluvlastníctve nehospodárne a pomáha pri jeho tvorbe, spravidla nebudú splnené podmienky pre postup podľa § 148 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Právna veta:

- I. Zmyslom § 148 ods. 2 OZ je vytvoriť podmienky na zabezpečenie ochrany jedného z manželov v situácii, keď inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vyjadrujúci ich rovnoprávne postavenie v majetkovej oblasti, zo závažných dôvodov prestal plniť svoju funkciu. Za závažné dôvody umožňujúce súdu vyhovieť návrhu na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva v zmysle citovaného ustanovenia možno považovať také konanie jedného z manželov, ktoré sa prejavuje v nehospodárnom nakladaní so spoločným majetkom na úkor rodiny, alebo ak jeden z manželov sa nepričinuje o vytváranie spoločného majetku, ničenie spoločného majetku, nezáujem jedného z manželov o rodinu a podobne.
- II. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strany sporu sú manželmi, toho času v rozvodovom konaní a nežijú v spoločnej domácnosti od r. 2016, čo žalobca považuje za dôvod na vyhovieť jeho žalobe, avšak ako správne uviedol prvoinštančný súd, zrušenie spoločnej domácnosti nemá za následok zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ani prebiehajúce konanie o rozvod manželstva nie je závažným dôvodom pre zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva. Ak odvolateľ dôvodí tým, že so žalovanou fakticky ukončili životné spoločenstvo, toto nestačí na prijatie záveru, že sú dané dôvody pre zrušenie ich bezpodielového spoluvlastníctva, ale treba skúmať, jednak či ide o trvalý stav bez nádeje na obnovenie spolužitia a zároveň, či sa v dôsledku oddeleného spolužitia manželia nepodieľajú obaja na vytváraní spoločného majetku, pričom v danom prípade toto tvrdiť nemožno, pretože hoci manželia žijú oddelene, obaja manželia sa na vytváraní spoločného majetku podieľajú.
- III. Žalovaná sa riadne stará o spoločné deti manželov, nenakladá nehospodárne so spoločným majetkom na úkor rodiny, riadne pracuje, čím prispieva naďalej aj po ukončení spolužitia manželov k tvorbe spoločného majetku, preto ani odvolací súd nevidel dôvod na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 148 ods. 2

10. K podpisu sprostredkovateľskej zmluvy na predaj nehnuteľnosti v BSM len jedným z manželov

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/355/2017 zo dňa 25. 1. 2018

Anotácia:

Žalobkyňa so žalovaným 1/uzatvorila zmluvu o nevýhradnom sprostredkovaní realitných služieb. Sprostredkovateľská písomná zmluva obsahuje záväzok sprostredkovateľa obstaráť záujemcovi príležitosť k uzavretiu zmluvy a záväzok záujemcu poskytnúť sprostredkovateľovi odmenu, ak bude výsledok dosiahnutý jeho zásluhou. Súd zaviazal obidvoch žalovaných na solidárne plnenie peňažného záväzku aj keď sprostredkovateľskú zmluvu na predaj spoločnej nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nie je úkonom podpísal len manžel.

Právna veta:

Uzavretie sprostredkovateľskej zmluvy na predaj spoločnej nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nie je úkonom, ktorý by sa týkal spoločnej veci, nie je preto namieste aplikácia § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne. Nie je preto správny ďalší záver okresného súdu, že napriek absencii podpisu žalovanej 2/ ide o spoločný záväzok obidvoch žalovaných, čoho dôsledkom je pasívna legitímácia žalovanej 2/ v tomto konaní. Pokiaľ teda okresný súd zaviazal obidvoch žalovaných na solidárne plnenie peňažného záväzku, nepostupoval správne.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 145 ods. 2

11. Trestný čin usmrtenia vs. trestný čin neposkytnutia pomoci v súvislosti s neposkytnutím potrebnej starostlivosti chorému rodičovi zo strany dieťaťa

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4To/23/2014 zo dňa 23. 10. 2014

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v prípade obžalovaného, ktorý neposkytol potrebnú pomoc svojmu chorému otcovi; tento v dôsledku neposkytnutia pomoci zomrel na následky zlyhania srdca pri podvýžive organizmu. V konaní bolo preukázané, že obžalovaný chorého otca v podstate ponechával, nech konzumuje alkoholické nápoje namiesto adekvátnej stravy a spoliehal sa, že sa tým jeho zdravotný stav nezhorší. Otca navyše nechával často samého, hoci si tento nevedel v prípade potreby privolať pomoc. Súd prvého stupňa toto konanie obžalovaného posúdil ako trestný čin neposkytnutia pomoci podľa § 177 Trestného zákona.

Krajský súd Prešov v nadväznosti na odvolanie prokurátora právnu kvalifikáciu skutku prehodnotil a uzavrel, že vzhľadom na povinnosť obžalovaného postarať sa o otca, ktorá mu vyplývala zo zákona o rodine, je potrebné jeho (ne)konanie posúdiť ako trestný čin usmrtenia. Posúdenie skutku ako prečinu neposkytnutia pomoci neprichádza do úvahy preto, lebo ak obžalovaný svojim konaním vystavil otca nebezpečenstvu smrti, musí zodpovedať za zavinený následok, ktorý spôsobil; vzhľadom na osobitne uloženú povinnosť starostlivosti podľa zákona o rodine pritom zodpovedá v režime kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Právna veta:

- I. Povinnosť obžalovaného postarať sa o otca vyplýva z ust. § 56 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine, podľa ktorého deti, ktoré sú schopné samy sa živiť (čo obžalovaný nepochybne vo všeobecnosti je, pretože neštuduje, nie je chorý a pod.), sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú, pritom primeranou výživou sa rozumie nie len samotné poskytovanie stravy, ale aj poskytovanie osobnej starostlivosti. Nepochybne túto povinnosť mali aj ostatné deti poškodeného, avšak skutočnosť, že ju poškodenému neposkytli, obžalovaného nijakým spôsobom trestnej zodpovednosti za to, že on potrebnú starostlivosť otcovi neposkytol, nezbavuje. Pokiaľ teda obžalovaný svojim nedbalým konaním zaviniť, že poškodenému nebola poskytnutá potrebná starostlivosť, ktorá mohla zabrániť jeho smrti, hoci starať sa o poškodeného bol zo zákona povinný, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, dopustil sa prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. v spojení s ust. § 138 písm. h) Tr. zák.
- II. V konaní obžalovaného nemohlo ísť o prečin neposkytnutia pomoci, pretože podľa ustálenej súdnej praxe naozaj páchatel, ktorý svojim konaním spôsobí nebezpečenstvo smrti alebo vážnej poruchy zdravia, nezodpovedá za svoje konanie podľa ustanovenia o neposkytnutí pomoci, ale za zavinený následok, ktorý spôsobil. V prejednávanej veci obžalovaný svojim nedbalým konaním zaviniť smrť poškodeného, preto jeho konanie nevykazuje znaky trestného činu neposkytnutia pomoci ale samotného poruchového deliktu, teda trestného činu usmrtenia.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Usmrtenie, Neposkytnutie pomoci, Závažnejší spôsob konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 138 písm. h), § 149, § 177

12. K rozhodovaniu o výživnom, keď je rodič povinný poskytovať výživné viacerým deťom

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 26CoP/40/2018 zo dňa 27. 11. 2018

Anotácia:

Predmetom konania na súde prvej inštancie bola zmena výživného (zníženie resp. jeho zvýšenie) na maloleté dieťa. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol, pretože v časti zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného odvolanie nebolo podané a rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť.

Právna veta:

- I. Je potrebné zdôrazniť, že všetky deti majú rovnaké právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom „výživou“ dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa pritom rozumie zaobstarávanie resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný, telesný a duševný rozvoj dieťaťa, nevynímajúc aj náklady potrebné na uspokojovanie jeho bytových potrieb. Názor súdu prvej inštancie, že narodenie druhého dieťaťa zásadne nie je dôvodom na zníženie výživného, nakoľko otec sa slobodne a dobrovoľne rozhodol mať druhé dieťa, a teda je na ňom ako rodičovi, aby si zhodnotil, či má prostriedky na to, aby toto dieťa živil, je nesprávny (ako to správne namietal v odvolaní aj otec maloletého dieťaťa). Takýto záver by totiž bezpráve diskriminoval všetky ostatné deti výživou povinného rodiča o ktorých sa práve v prebiehajúcom súdnom konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom nekoná.
- II. V prípade, že výživou povinný rodič má viacej vyživovacích povinností, je povinnosťou súdu aj v konaní o úpravu práv a povinností rodiča aj len k jednému z nich zistiť a vyhodnotiť všetky odôvodnené potreby všetkých takto výživou oprávnených osôb, a až na základe takýchto zistení určiť rozsah vyživovacej povinnosti povinného rodiča k tomu dieťaťu o ktorom sa práve koná, pravdaže zohľadniac aj finančné a iné povinnosti, ktoré má výživou povinný rodič voči jeho ostatným deťom, prípadne k ostatným osobám, ktorým je povinný poskytovať výživu.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 1, 75 ods. 1

13. K napadnutiu starostu obce pri doručovaní písomnosti v súvislosti so znakmi skutkovej podstaty útoku na verejného činiteľa

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10To/28/2016 zo dňa 16. 11. 2016

Anotácia:

V predkladanom rozhodnutí Krajský súd Prešov posudzoval skutok spočívajúci vo fyzickom napadnutí starostu obce počas toho, ako obžalovanému a jeho matke doručoval výmer o zvýšení dane z nehnuteľnosti. Okresný súd konanie obžalovaného posúdil ako spáchanie prečinu útoku na verejného činiteľa v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva.

Obžalovaný sa proti rozhodnutiu odvolal a odvolací súd mu dal čiastočne za pravdu. V súvislosti s útokom na starostu totiž poukázal na to, že aby bol spáchaný trestný čin útoku na verejného činiteľa, musí byť splnená podmienka jeho spáchania v súvislosti s jemu zverenými právomocami, pod ktorými treba rozumieť vynútiteľné rozhodovanie o právach a povinnostiach osôb. Keďže však k napadnutiu došlo nie v súvislosti s vydaním predmetného rozhodnutia, ale v súvislosti s jeho doručovaním, nemohli byť naplnené znaky skutkovej podstaty uvedeného prečinu. Doručovanie v sebe totiž nemá mocenský prvok; okrem toho ho v danom prípade ani nemal vykonávať napadnutý starosta. Z uvedeného dôvodu odvolací súd uzavrel, že napadnutie starostu pri doručovaní výmeru možno posúdiť len ako prečin výtržníctva.

Právna veta:

Aby poškodený mohol byť považovaný za verejného činiteľa nestačí len zistenie, že v čase činu bol starostom a že sa podieľal na plnení úloh spoločnosti a štátu, ktorými treba rozumieť výkon dôležitých verejných funkcií. Súčasne musí byť splnená aj podmienka, že pritom používal právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Znamená to, že pôjde o rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, ktoré mu bolo priznané Ústavou SR alebo zákonom, pričom toto rozhodovanie verejným činiteľom musí obsahovať prvok moci, teda byť vynútiteľné štátnou mocou, a prvok rozhodovania. Tento znak verejného činiteľa však v predmetnom prípade pri poškodenom splnený nebol. Tento síce je starostom, ktorý v rámci jemu zverených právomocí vydal doručované rozhodnutie o vyrubení daní (§ 4 ods. 3 písm. c), § 13 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.). Vychádzajúc zo skutkovej vety napadnutého rozsudku však násilie proti nemu nebolo použité pre toto doručované rozhodnutie, ale pre doručovanie rozhodnutia. Doručovanie ale v sebe neobsahuje prvok moci a prvok rozhodovania, a ani nie je spojené s funkciou starostu ako orgánu obce, ale spravidla je obstarávané zamestnancami obce, alebo iným spôsobom ustanoveným v zákone (§ 30 zákona č. 563/2009 Z. z.). Preto konanie obžalovaného nenapĺňa znaky prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. b) Tr. zákona.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Útok na verejného činiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 323

14. K odvolaniu proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré zaniklo uplynutím času

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6CoP 27/2018 zo dňa 31. 5. 2018

Anotácia:

Okresný súd napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol, že otec maloletých detí je oprávnený stretávať sa s maloletými v stanovený deň a čas v mieste bydliska matky a potom ich matke maloletých detí odovzdá. Otcovi maloletých detí uložil povinnosť platiť výživné na maloletých. Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí, ktorá sa domáhala jeho zrušenia.

Právna veta:

- I. Civilný sporový poriadok neupravuje spôsob rozhodovania o odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré zaniklo uplynutím času, na ktoré bolo nariadené; o podanom odvolaní je však potrebné rozhodnúť. Procesný kódex dáva v citovaných základných zásadách súdu možnosť v prípade, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia zákona (Civilný sporový poriadok), ani podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci, aby ju rozhodol podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon (Civilný sporový poriadok).
- II. Pretože na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktoré zaniklo uplynutím času, nemožno priamo aplikovať ustanovenie § 386 CSP o odmietnutí odvolania podaného oneskorene, podaného neoprávnenou osobou, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné alebo ktoré nemá náležitosti podľa § 363 CSP, odvolací súd v záujme rozumného usporiadania procesných vzťahov vychádzal z možnosti spravodlivo a racionálne dotvoriť normu na tento konkrétny prípad. Pri jej hľadaní vychádzal z minulosti platnej procesnoprávnej úpravy (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok), podľa ktorej odvolací súd odmietol odvolanie, ak rozhodnutie napadnuté odvolaním zaniklo inak [§ 218 ods. 1 písm. e) O.s.p.] ako aj z predchádzajúcej ustálenej rozhodovacej činnosti súdov, ktoré pri riešení otázky spôsobu rozhodovania v prípadoch, kedy napadnuté uznesenie zaniklo inak (typický prípad predbežných opatrení, ak účinky jeho výroku boli obmedzené lehotou stanovenou priamo vo výroku napadnutého rozhodnutia) upravovali postup odvolacieho súdu tak, že takéto odvolanie bolo potrebné odmietnuť.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Neodkladné opatrenie, Odvolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 386, § 330 ods. 1, § 333

15. K zákonným podmienkam pre zmenu účastníkov exekučného konania a k postupu súdu v prípade naplnenia týchto podmienok

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/104/2017 zo dňa 19. 10. 2017

Anotácia:

Odvolačný súd prejednával spor, v ktorom bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania na strane a exekúcia zastavená. Súd prvej inštancie dôvodil, že v prípade, že oprávnený prevedie pohľadávku, zanikne a následne je podaný návrh na zmenu oprávneného, je nemožné návrhu vyhovieť, pretože skôr, než vôbec došlo k podaniu návrhu, nastali všetky podmienky na to, aby bola exekúcia pre neexistenciu oprávneného zastavená a v exekúcii nemožno pokračovať s novým subjektom ako oprávneným bez rozhodnutia súdu.

Právna veta:

- I. Výlučne prechádza len právo alebo povinnosť z exekučného titulu alebo sa prevádza právo či preberá povinnosť z exekučného titulu. To znamená, že k prechodu alebo prevodu práva alebo povinnosti dochádza po vydaní exekučného titulu. Neakceptuje sa prechod alebo prevod, ku ktorému došlo pred vydaním exekučného titulu, napríklad rozsudku, pretože tento prechod sa mal prejavíť už v procesnom nástupníctve (zmena alebo zámena účastníka konania v základnom konaní) a v správnom vyriešení vecnej legitímácie v základnom (sporovom) konaní. Pochybenie v základnom konaní spočíva v tom, že nebol rešpektovaný prechod práva alebo povinnosti, nemožno naprávať v exekučnom konaní prostredníctvom zmeny alebo zámene účastníkov tohto konania.
- II. Ak dôjde k prechodu alebo prevodu práva alebo povinnosti alebo k prevzatiu povinnosti po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, v prípade pripustenia zmeny účastníka konania exekútor pokračuje vo výkone exekúcie na základe pôvodného poverenia na vykonanie exekúcie, ku ktorému pripojí právoplatné uznesenie o pripustení zmeny účastníka konania. Exekučný súd teda nezmení pôvodné poverenie na vykonanie exekúcie, ani nevydá nové poverenie na vykonanie exekúcie. Napriek legislatívnej nepresnosti (zákon uvedený procesný postup viaže len na prípady, v ktorých došlo k hmotnoprávnej zmene po okamihu vydania poverenia na vykonanie exekúcie), treba konštatovať, že takto budú musieť exekučné orgány postupovať aj vtedy, keď došlo k zmene v hmotnoprávnej rovine pred vydaním poverenia, avšak návrh na pripustenie zmeny účastníka konania podľa § 37 ods. 3 bol exekučnému súdu predložený až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. Ak exekučný súd návrh na pripustenie zmeny účastníka konania zamietne, exekútor pokračuje v konaní s pôvodnými účastníkmi konania.

Právna oblasť: Exekúcia a výkon rozhodnutí

Právny inštitút: Zmena účastníkov konania po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 233/1995 Z. z. – § 36, § 37